

tror heller ikke hos dem, der ere mine Meningsfæller paa dette Omraade. Vi sige kun atter og atter: Hjælp ad gjøre det bedre. Det er vort Forlangende. De indrømmer jo selv, at det er det første Forsøg, og at det første Forsøg maa være samfunde, er indlysende. Endelig sagde det ærede Medlem, at det forekom ham mærkeligt, at vi kom med en saa bred Valgbasis, ja han slog paa, at der ingen Betryggelse var i Bestyrelsens Sammensætning, og det undrede det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Fenger), at vi kunde komme med det, da vi jo maatte vide, at han og hans Meningsfæller vare Modstandere af en Udvidelse af Valgretten. Ja jeg har oprigtig talt ikke troet, at den Indvending vilde komme, thi jeg tror dog, at de ærede Medlemmer vilde have sagt til sig selv omtrent som saa: Vi ere imod den brede Valgret for de Spørgsmaalss Bedkommende, der væsentlig ere pekuniære og økonomiske, men her er et Spørgsmaal, som vi maa erkjende har en anden Side, og det er den mest indgribende, nemlig den individuelle, den menneskelige; derfor kunne vi ikke være imod det Vi troede derfor, at det skulde lette de Herrer Veien, ja maaste endog saa kunde udvide sig derhen, at der blev mindre Trang til at faae en Udvidelse af den kommunale Valgret, thi jeg kan ikke nægte, at hvis vi fik nærværende Lov med denne Valgbasis, vilde jeg ikke være nær saa meget for at faae en Udvidelse af den kommunale Valgret. Jeg troede, vi lettede de Herrer Veien, naar vi sagde: hvad det angaar, som har overveiende økonomisk Interesse, saa kan der være Noget i Modstanden imod at udvide Valgretten, og derfor ere vi rede til at lade det hvile; jeg fra mit Standpunkt har ikke denne Frygt, men jeg forstaar de Herrer, som have den. Men at man i overveiende menneskelige Anliggender ogsaa er imod den almindelige Valgret, det forstaar jeg ikke. Jeg tror nu saa nogenlunde at have gennemgaaet, hvad det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Fenger) har udtalt, og dermed ogsaa tildels, hvad de øvrige Herrer have sagt, baade fra Kjøbenhavns 2den Valgkreds (Brix) og Odense Amts 1ste Valgkreds (D. Hansen). Til det ærede Medlem fra Odense Amts 1ste Valgkreds skal jeg endnu kun rette et Par Bemærkninger. Han var bange for, at han ikke skulde faae Leilighed til at anvende sin Belgjorenhed, naar vi fik en Klasse af den Art, som her er Tale om; men jeg vil minde om et bibelsk Ord: „Fattige have I altid hos Gud“. Jeg tror ikke, at det ærede Medlem skal blive forlegen, og Ingen skal blive det, selv om vi ogsaa faae et Lovforslag med dette Indhold ophøiet til Lov. Endelig docerede han om, at det kun var en Sjettedeel, der skulde have Valgret, at Børn og Kvinder ikke havde den. Ja, det er Noget, vi forlængst kjende, det tror jeg er unyttigt at fremdrage ved denne Leilighed. Forøvrigt har jeg

ikke noget Videre at sige til det ærede Medlems Foredrag, som jeg alt tror at have besvaret. Det kan naturligvis ikke falde mig ind at lægge Vaand paa Diskussionen, hvad jeg ikke har Maagt til, om jeg ogsaa havde Villien dertil, men jeg vil dog sige, at efter de 4 Dages Forhandlinger, tror jeg nok, at den mest begrundede Kritik kan være kommen frem. Jeg har endnu kun et Par Slutningsbemærkninger at tilføie. Man har sagt, og i Særdeleshed sagde den høitærede Kultusminister, da vi havde Forhandlinger her om den bekjendte Kjældernes Sag: Samfundstilstandene ere i højeste Grad daarlige og forrykkede. Lyendet sætter sig op mod Husbonden, Børnene mod Forældrene osv. Kort sagt han gav en meget mørk Skildring af Samfundstilstanden. Det stemmer tildels med min Opfatelse, det vil sige: der er noget paa en Maade meget Glædeligt, men ogsaa noget meget Mørkt, og han vil have den mørke Samfundstilstand bort ved at udbrede Lydigbed og Gudsfrugt. Jeg er en Ven af begge Dele. Men jeg vil dog siges angaaende Gudsfrugten, at jeg er en Ven af en levende og inderlig tilegnet Kristendom, det er nok saa skarpt og betegnende. Men jeg vil da sige til den ærede Minister, at jeg ikke tror, at han kommer vidt fra Ministerbordet eller vi vidi ved vort Lovgivningsarbejde med at udbrede Gudsfrugt i Landet eller en inderlig levende Kristendom. Det Gnefte vi kunne gjøre er, at vi begynde med os selv. Det er ad ganske andre Veie, vi skulle stille bedre Samfundstilstande tilveie. Foraauidt der kan gjøres Noget herfra, tror jeg, at en lille Begyndelse kan ske ved dette Lovforslag. Der er den første Tanke givet, thi man bilde sig ikke ind, at man stoffer Christian den Fjerdes Tid tilbage, hvor Valgsproget var: Gudsfrugt styrker Riget, og man bilde sig ikke ind, at man kan staffe det gamle Lyendeforhold tilbage, hvor Lyendet var en Slags Slaver, det kan man ikke. Her skal bygges paa ny Grund. Det er Sagen, og man bilde sig ikke ind, at man i en ny Tid kan kalde det Forældede tilbage. Nei, der skal bygges noget Nyt, og det er Begyndelsen til denne Bygning, som her foreligger. Hjælp os nu til, at den kan blive saa god som mulig.

Thorup: Det var langt fra min Hensigt, da jeg første Gang havde Ordet i denne Sag, at ville forlange Diskussionen; saa meget mindre, som den ærede Ordfører for Forslagsstillerne paa ingen Maade har givet mig Anledning dertil. Naar jeg desuagtet nu tager Ordet, saa er det begrundet deri, at det ærede Medlem for Aarhus Amts 3die Valgkreds (N. Jensen) skændte mine Udtalelser i forrige Møde en paastømmende Dømmærksomhed. Jeg skal følge det ærede Medlem i de Udtalelser, som han særlig henvendte til mig. Men forinden jeg gaar over dertil, skal jeg udtale mig om en enkelt mere almindelig Bemærkning